

PROTOCOL

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 9 da december 2022, allas 18⁰⁰ – 20⁰⁰
Liug: Halla Cons, Disentis/Mustér

President: Adrian Deflorin

Actuara: Ursina Murer-Fatzer

Presents:

a) Cussegl	Armin Berther Silvia Bucheli-Caduff Theres Burri Gadola Roland Cajacob Edgar Durschei Adrian Flepp	Larissa Fry Schuster Giusep Lozza Armin Manetsch Helga Probst-Linder Ignaz Venzin
------------	---	---

<i>Perstgisas</i>	<i>Mario Flepp Otmar Flepp</i>	<i>Martino Sabbadini</i>
-------------------	------------------------------------	--------------------------

b) Suprastonza comunala	René Epp Clemens Berther	Wendelin Jacomet Jris Lombris
----------------------------	-----------------------------	----------------------------------

<i>Perstgisa</i>	<i>Paul Flurin Schmidt</i>	
------------------	----------------------------	--

c) Direcziun comunala	Andri Hendry, canzlist	Ervin Maissen
--------------------------	------------------------	---------------

<i>Perstgisa</i>	<i>Simon Cathomen</i>	
------------------	-----------------------	--

d) Cumissiun da gestiun	Curdin Cajacob, president Sonia Lutz-Schmidt	Flavio Murer
----------------------------	---	--------------

e) Hosps: 17

Plaid d'avertura dil president

Preziai presents

Avon biebein 11 meins haiel jeu astgau surpender la honorifica scharscha dil president dil cussegl da vischnaunca ed ussa cun quest cussegl termineschel, sche tut va endretg, sco tgamun da nossas sedutas. Jeu havevel dabia respect da quell'incarica ed ils pensums che seresultan ordlunder, cunzun suenter la presentaziun dall'agenda 2022 avon in onn. Igl ei tgei cletg buca vegniu diltut aschia sco presentau a nus. Tonaton havein nus teniu uonn 10 cussegls che han cuzzau en tut varga 26 uras includiu questa sera. Sper quei temps ha mintgin da nus segirefranc investau sil pli pauc aunc inagada tontas uras per sepreparar sil cussegl. Tut en tut pia varga in'jamna da lavur che nus havein impundiu da nies temps liber per ademplir nies uffeci. Perquei in cordial engraziament da mia vart a vus tuts, concusseglieras e concusseglers, per vies grond engaschi en favur da nossa vischnaunca. Sco gia menziunau, havevel dabia respect da quell'incarica, cunzun dil menar las sedutas e reagir correct sin eventualitads nunprevedidas. Jeu stossel denton dir che vus haveis schanegiau mei fetg bein da talas. In'autra sfida ei stada per mei da mintgamai saver tgei scriver en miu plaid d'avertura senza far gronda politica. Quella damonda fatschentava mei pil pli gia duas jamnas avon cussegl e las gasettas cun interessants artechels s'emplunavan sin mia meisa. Il plaid d'entrada duess era aunc esser interessants sco era far senn. Quei ch'ei nuota aschi sempel. Sco quella sfida ei gartegiada a mi saveis vus giudicar meglier ch'jeu. Astgel dumandar vus sche vus savevas suenter cussegl aunc tgei che haiel raquintau cheu davontier? La risposta saveis dar a mi duront e suenter la tscheina che spetga nus questa sera. Tut en tut eis ei stau in fetg interessant onn. In onn cun eveniments mundials nunemblideivels sco l'entschatta dall'uiara en l'Ucraina. Medemamein eveniments naziunals nunemblideivels ha ei dau, cunzun l'elecziun da Martin Candinas sco president dil Cussegl naziunal e silsuenter la bellezza e digna festivitad per nies president dil Cussegl naziunal Martin en la baselgia da sogn Martin ella Claustra da Mustér.

Sin palancau communal ei denter auter la votaziun davart l'avertura Val Segnas ed Uaul Run stada fetg impurtonta. La finfinala vegn quei project a fatschentar nus aunc entgins decennis. Quei sa genau Clemens Berther segir era confirmar.

Il cussegl ha tractandau duront quell'as 26 uras, sper igl usitau quen e preventiv, denter auter duas leschas (*l'economisaziun dils rufids, manteniment e diever dallas ovras da meglieraziun e d'uaul*), duas moziuns (*il delinquent luf e la purschida da glatsch*) e concediu, sper l'avertura dalla via d'uaul, ulteriurs treis credits en la summa totala da frs. 800'000.-- (*senda da velos da muntogna, sanaziun e cumpletaziun dalla cuvrada dalla Via Raveras, cumpletaziun dil passapei Center Fontauna*). Personalmein ei il punct culminont staus il cussegl extra muros che ha giu liug en la Cuort Ligia Grischa a Trun. Astgar tener cussegl en quella stanza historica ei enzatgei tut special.

Cun quels plaids termineschel miu davos plaid sco president dil cussegl da vischnaunca. Jeu engraziel a vus tuts, cunzun era a mes premurai collegas dil biro da cussegl per tut il sustegn, las bunas discussiuns e per lur grond engaschi.

Mortoris

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau dus mortoris:

- Marcel Raymond Bosshard (*Br. Magnus*), naschius ils 23-06-1941 e morts ils 25-11-2022
- Carli Cathomen, naschius ils 30-10-1950 e morts ils 7-12-2022

Naschientschas

Dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau neginas naschientschas.

Tractandas:

1. Protocol 18-2021/2024
2. Lescha pil manteniment dallas ovras da meglieraziun e d'ual: Secunda lecziun (messadi nr. 27-2021/2024)
3. Cumissiun davart il provediment medicinal e d'urgenza: Nominaziun da dus cusseglier(a)s (messadi nr. 29-2021/2024)
4. Agenda 2023 (messadi nr. 30-2021/2024)
5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)
6. Elecziuns:
  - 6.1 dil president ni dalla presidenta dil cussegl da vischnaunca per 2023
  - 6.2 dil vicepresidente ni dalla vicepresidente dil cussegl da vischnaunca per 2023

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 19

Seduta dils 09-12-2022

---

1. Protocol 18-2021/2024

Decisiun:

Il protocol nr. 18 dalla seduta dils 18 da november 2022 vegn approbaus unanimamein cun risguardar la correctura en blau.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

2. Lescha pil manteniment dallas ovas da meglieraziun e d'uaul: Secunda lecziun (messadi nr. 27-2021/2024)

Presentaziun

President dil cussegl Adrian Deflorin:

Nus havein tractandau l'emprema lecziun dalla lescha el cussegl dils 28 d'october 2022 e returnau entgins artechels per mauns dalla cumissiun preparatoria per surluvrar e precisar tals. En la secunda lecziun cuntinuescha la tractandaziun dalla lescha directamein cun la deliberaziun en detagl. Cheutras succeda negina presentaziun detagliada dallas midadas. Las midadas ein marcadadas en la lescha e l'ordinaziun cun tgietschen.

Ei suonda la deliberaziun en detagl.

Cussegliaer Edgar Durschei:

Art. 14 2. *Lubientschas annualas*, al. 1 lit. b: Il vehichel da beins agricols vegn buca registraus el register agricol uffical, mobein mo la numera da menaschi ei registrada en quei register. Igl ei da precisar lit. b sco suonda cun commas ni strehs da reflexiun.

b) per vehichels – da beins agricols ch'ei registrai cun ina numera da menaschi el register agricol uffical – vegn concediu duas lubientschas per tuts secturs che vegnan cultivai entras quei menaschi;

Art. 14 2. *Lubientschas annualas*, al. 1 lit. c: Ell'emprema construcziun duei vegnir precisau ch'ei setracta da cultivaders da beins agricols registrai cun numera da menaschi el register agricol uffical, aschia che lit. c secloma sco suonda:

c) per vehichels da persunas che segidan cun cultivaders da beins agricols registrai cun numera da menaschi el register agricol uffical en connex cun la cultivaziun dil terren. Per menaschi vegn concediu maximalmein ina ulteriura lubientscha da gidonter analog alineia b. La damonda sto vegnir inoltrada entras il menaschi puril;

Cussegliaer Giusep Lozza:

Art. 14 1. *Lubientschas en general*, al. 1: Menziunar il temps dalla lubientscha d'art. 14 (*naven digl empren d'avrel entochen ils 15 da december*) medemamein egl art. 10 al. 1 (*naven dils 15 da december entochen la fin da mars*) per evitar malcapientschas.

Per tgei motivs san ins buca pli retrer las lubientschas ordeifer il temps d'avertura dil spurtegl dall'administraziun communal tiel Center Fontauna?

Gerau Clemens Berther:

Igl ei la finamira da digitalisar (*app*) la retratga da lubientschas da carrar. Per talas persunas ch'ei buc aunc cudischadas cul diever digital, stat l'administraziun communal vinavon a disposiziun durant ils temps d'avertura enconuschents.

Dallas menziuns suranumnadas vegn priu enconuschientscha.

Ei suonda la tractaziun dall'ordinaziun tier la lescha.

Gerau Clemens Berther:

L'ordinaziun stat en cumpetenza dalla suprastanza communal, cheutras sa la suprastanza agir da tut temps e tenor basegns.

La lescha sco era l'ordinaziun tier la lescha, han stuiu vegnir instradas sin fundament dalla meglieraziun funsila per cheutras saver reglar il diever dallas vias da meglieraziun sco era d'ual. Il president dalla cumissiun da meglieraziun, Walter Deplazes sco era il responsabel digl uffeci d'agricultura e geoinformaziun han controllau ils documents numnai.

Decisiun:

Sin fundament dallas ponderaziuns menziunadas approbescha il cussegl da vischnaunca unanimamein

- 1. la lescha pil manteniment dallas ovras da meglieraziun e d'ual;***
- 2. d'abolir il reglament da traffic (813);***
- 3. da suttametter la lescha pil manteniment dallas ovras da meglieraziun e d'ual al referendum facultativ tenor art. 21, lit. b dalla constituziun communal.***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

3. Cumissiun davart il provediment medicinal e d'urgenza: Nominaziun da dus cusseglier(a)s (messadi 29-2021/2024)

Suprastonza:

President communal René Epp:

La situaziun en connex cun il provediment medicinal en nossa vischnaunca e regiun ei nuncuntenteivla. Il survetsch medicinal d'urgenza ei in basegns elementar ed aschia indispensabels per la populaziun. Sisum la Surselva lein nus saver garantir da tut temps in qualitativ bien survetsch d'urgenza, seigi quei cun l'ambulanza, cul survetsch d'urgenza medicinal en general e culs miedis da casa. En la seduta dil cussegl da vischnaunca dils 18 da november 2022 ha il cussegl puntuau d'examinar e promover activamein il provediment medicinal ed il survetsch d'urgenza sisum la Surselva e cheutras concediu d'integrar ina summa unica da frs. 50'000.-- el preventiv 2023.

La problematica ei in fatg regional. Ins sto anflar bunas sligiazions a liunga vesta. In impurtont aspect ei era da saver alzar l'attractivitat dalla professiun dil miedi da casa en nossas valladas e tenor nies temps quotidian. Igl ei impurtont ch'ils miedis futurs san cumbinar lur professiun era cun la veta familiara.

Avon cuort ha la suprastonza retschert in scriver da dr. med. Andreas Baumann, il qual presenta sia intenziun che va en la direcziun d'ina pratica comunabla. Igl ei impurtont ch'ils gremis politics accumpognan quell'idea. Ins sto denton esser pertscharts da buca mo sebasar sin iniziativas privatas, mobein era d'instradar in'organisaziun futura per evitar tals incaps en la sparta medicinala en nossa regiun. Impurtont ei era da far ponderaziuns fundadas davart il liug adattau per ina eventuala pratica comunabla. La tematica resp. il process ei ina gronda sfida pils responsabels. Per quels motivs ei la suprastonza communal stada digl avis d'instradar ina cumissiun, la quala sa puntuar l'impurtonza da segirar a liunga vesta il survetsch medicinal en nossa vischnaunca, nossa regiun. La cumissiun duei exister ord dus cussegliers ni duas cusseglieras, dalla geraua dil departament sanadad, scolaziun, cultura e sport Jris Lombris, dil president communal René Epp e d'ulteriuras treis persunas (*duas persunas dil fatg*).

Ei suonda la debatta d'entrada.

Cusseglia Ignaz Venzin:

Ils davos dis han ins saviu leger plirs artechels davart la tematica en las medias. Denter auter communicescha SanaSurselva davart in project "Center da sanadad Surselva". Plinavon han ins saviu leger el Fegl official cantunal dils 25 da november 2022 dalla nova inscripziun "Mediselva AG" a Glion che preveda ina pratica comunabla per la regiun Glion e contuorn. Denter auter segna cheu era dr. med. Martin Tomaschett, miedi da Trun. Egl artechel da La Quotidiana dils 5 da december 2022 vegn menziunau in project da pilot en Surselva. Sco Marc Tomaschett, parsura dall'Uniun da miedi(a)s dil Grischun communicescha, ein ils responsabels lundervi da sviluppar in concept cun in niev model da pichet per miedi(a)s da casa. **Citat:** "*Sche nus vulein haver in miedi da casa durant tschun dis per jamna en nossa vischinonza stuein nus prender en cumpra d'ir empau pli lunsch tiel miedi la fin dall'jamna e durant ils firaus*". In project da pilot tenor quei model vegn proximamein en Surselva quei denter ils miedis da casa da Sedrun entochen Laax, dalla Lumnezia e dalla Val Stussavgia ed il Spital regional Surselva. Tut quels artechels muossan ch'igl ei buc aschi sempel d'anflar sligiazions adattadas che cunvegnan a tut(ta)s. Per quels motivs vegn mess en damonda sco cusseglier(a)s san avanzar la procedura, sche persunas dil fatg vegnan gia buca pli spert vinavon muort la complexitad. Fatg ei che nus stuein sedefender per che buca tut mondi el center Glion.

President communal René Epp:

Gest per tals motivs ei da plidentar ina cumissiun la dretga fuorma. Plinavon eis ei impurtont che nossas vischnauncas vegnien involvidas en quels pass per ch'ellas sappien agir a temps.

Cussegliaer Roland Cajacob:

El messadi plidentan ins da personas giavischadas en quella cumissiun. Tgi ein las personas dil fatg resp. ord tgei gremi?

President communal René Epp:

Ils responsabels ein digl avis ch'igl ei immens impurtont che la politica seigi representada e quei buca mo cun la suprastanza communal, mobein era cun personas ord il cussegl da vischnaunca. Cun personas dil fatg manegian ins miedi(a)s da casa, personal dall'ambulanza sco era d'integrar l'iniziativa privata.

Cussegliaera Theres Burri Gadola:

Il cussegl ei pertscharts che la tematica ei da gronda impurtonza e ch'igl ei d'anflar ton pli spert sligiazions. Gest per quels motivs han cussegliaer(a)s decidiu per ina summa da frs. 50'000.-- el preventiv 2023, ch'eran gie buca previ entras la suprastanza communal. Perencunter vegn mess en damonda sch'igl ei prudent da plidentar cussegliaer(a)s en la cumissiun, pertgei la savida da basa maunca. Ei vegn mess a cor da plidentar personas dil fatg.

President communal René Epp:

La suprastanza ei dil meini ch'igl ei necessari che cussegliaer(a)s sefatschentien profundamein cun la problematica e tematica (*damondas da basa, legislaziun*). L'integraziun dalla politica ei ina petga impurtonta gest era en vesta da sustegns finansials futurs.

Cussegliaera Larissa Fry Schuster:

Igl ei impurtont d'agir ussa per vegnir spert vinavon. En in εμπrem pass ei ussa d'accumpignar igl interess digl iniziand numnau. Pli tard e gest tenor situaziun san ins aunc inagada tschentiar la damonda d'elaborar in concept en detagl. Ei fa surstar che la tematica vegn pér uss avon cussegl, gest suenter ch'il cussegl ha possibilitau sul preventiv per accelerar las lavurs e stentas en caussa.

President communal René Epp:

La politica vegn a sustener la proposta digl iniziand ton sco pusseivel. Igl ei buca mo d'anflar uss alla sperta ina sligiazion, mobein analisar la situaziun talmein per esser statteivels el futur.

Geraua Jris Lombris:

Las informaziuns davart il project ein dapi il mardis vargau enconuschentas. La suprastanza communal ei adina puspei sefatschentada cun la problematica e lavura intensivamein per anflar sligiazions cuntenteivlas e durablas. Igl onn 2019 ha la suprastanza menau discuors intensivs cun ils miedis da Mustér. Ils miedis sez han signalisau ch'il provediment da sanadad seigi buca periclitau e ch'il fatg dueigi vegnir sligiaus denter ils miedis. Dr. med. Stefan Schönle sestenta actualmein sez d'anflar in/a successur/a per sia pratica. Plinavon ein ils responsabels dalla Puntreis dapi entgin temps vid in project, nua ch'els basegnan denton era il sustegn communal. Sco delegada dalla SanaSurselva ein ils fatgs pli ch'enconuschents ed ei vegn luvrau cun gronda pressiu per vegnir tier la sligiazion. Medemamein ei il squetsch dil cantun era nuota pigns. Igl ei buca d'emblidar ch'en emprema lingia ei il cantun responsabels per in bien provediment da sanadad en nies cantun. Nossa regiun sa buca copiar exempels dalla Bassa. Sco ins ha saviu prender ord ils discuors cun ils miedis da casa ei la vendita da medicaments medemamein ina petga finansiala fetg impurtonta. Pil pli seigi ei grev d'anflar miedis en vischnauncas, ellas qualas ei secatta in'apoteca. In aspect impurtont ei era da sensibilisar la populaziun enviars igl agen agir en connex cun mals ni decisiuns cura ch'ei setracta per propi d'in clom d'urgenza. Plinavon stat era il 144 a disposiziun per cass d'urgenza e buca d'emblidar eis ei, ch'igl ei vegniu instradau ina gruppa da First-Responders che san esser sin incarica sco εμπrem al liug d'urgenza (*tschun samaritans scolai*). La politica sto dar in signal d'interess, pertgei mo comunablamein essan nus ferms.

Cusseglia Adrian Flepp:

Sin fundament dils discuors occuri semuossi ch'ina cumissiun ei buc il dretg mied.

Proposta:

"Ei vegn proponiu da buca scaffir ina cumissiun speciala, mobein d'incaricar la suprastanza communal d'encurir il dialog cun iniziativas privatas ed ulteriuras instituziuns sco era da sclarir pusseivladads d'integrar il survetsch d'urgenza medicinal ed il survetsch d'ambulanza".

Decisiun:

Il cussegl decida cun 10 gie, in na e neginas abstenziuns da desister d'ina cumissiun speciala e d'incaricar la suprastanza communal en causa.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 19

Seduta dils 09-12-2022

---

4. Agenda 2023 (messadi 30-2021/2024)

Il president communal René Epp presenta l'agenda 2023 che preveda suandontas sedutas dil cussegl da vischnaunca:

➤ Venderdis, ils 27-01-2023	
➤ Venderdis, ils 10-03-2023	
➤ Gievgia, ils 04-05-2023	<i>Quen 2022</i>
➤ Mesjamna, ils 21-06-2023	<i>Plan da finanzas</i>
➤ Venderdis, ils 15-09-2023	<i>Seduta extra muros</i>
➤ Mardis, ils 14-11-2023	<i>Preventiv 2024</i>
➤ Gievgia, ils 07-12-2023	<i>Seduta finala</i>

Il cussegl pren enconuschientscha dall'agenda 2023.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: _____ L'actuara: _____

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Risposta da gerau Clemens Berther en connex cun la tematica d'energia resp. d'in eventual sustegn finanziel davart il cantun. El prelegia ina part dalla risposta dil cusseglier guvernativ Marcus Caduff. Giavischa enzatgi rispostas supplementaras san quellas vegnir tschentadas directamein al gerau Clemens Berther.

"Zu Unterstützungen / Massnahmen für KMU

Grundsätzlich besteht aus Sicht der Regierung keine Notwendigkeit, mittels wirtschaftspolitischer Unterstützungsmassnahmen zugunsten einzelner Unternehmen wegen höherer Strompreise einzugreifen, auch zumal die Lage auf dem Strommarkt volatil ist. Die Preise haben im August ihren vorläufigen Höhepunkt erreicht. Mittlerweile haben sich die Preise etwas beruhigt. Allerdings beobachtet die Regierung die Situation laufend. Hohe Energiepreise sind eine Herausforderung für Unternehmen; sie können auf der anderen Seite aber auch die Transition bezüglich der Energiegewinnung begünstigen. Derzeit ist die Bündner Wirtschaft insgesamt stabil aufgestellt. Sollte es inskünftig wider Erwarten zu Situationen kommen, welche massive Auswirkungen auf die regionale oder kantonale Volkswirtschaft haben, so wird die Regierung die Situation neu prüfen und beurteilen. Festzuhalten ist jedoch, dass allfällige Massnahmen, Reaktionen und Instrumente in enger Abstimmung mit dem Bund erfolgen müssen und dass kantonale Alleingänge nicht als zielführend erachtet werden".

Il cantun ei en quella tematica medemamein fetg critics. Sch'ei vegn alla quella ch'ei sedat problems finanziels, vegn il Cantun a collaborar en emprema lingia cun la Confederaziun. La vischnaunca ha cheutras negin'intenziun d'agir autruisa.

President communal René Epp prelegia las damondas da cusseglier Adrian Flepp sco era las rispostas dalla suprastanza communal en connex cun la zona da mistregn a Pignola. Las rispostas ein succedidas en concordanza cun ils menaders digl uffeci infrastruttura e baghegiar.

1. *Ella publicaziun tier l'annunzia 2022-2095.000 ei buca descret concret sch'ei setracta d'in stabiliment provisorii e durant tgei temps che quel duei vegnir deponius. Setracta ei cheu d'in stabiliment provisorii e con ditg ha la vischnaunca lubiu quels stabiliments?*

Ils 7 da november 2022 ha l'interpresa Berther Bau und Industrie AG suttamess alla vischnaunca l'annunzia da baghegiar per postar sin parcella 189 treis containers da material. L'annunzia da baghegiar ei vegnida confirmada ils 10 da november 2022 entras igl uffeci da baghegiar. La confirmaziun ei succedida a basa digl artechel 40 al. 1. cef. 6 dall'ordinaziun da planisaziun.

¹Sche las prescripziuns dil dretg da material vegnan observadas, basegnan ils suandonts projects da construcziun negina permissiun/lubientscha da construcziun;

6. *edificis e stabiliments che vegnan buca piazzai ni installai per pli ditg che sis meis/onn, sco stans, camonas, baraccas, tendas per fiastas, per presentaziuns, per exposiziuns e per ulteriuras occurrenz.*

La confirmaziun ei succedida per in cuoz da sis meis ed ils containers ein el senn dalla confirmaziun d'allontanar entochen sil pli tard la fin d'avrel 2023.

2. *Gia avon la publicaziun ha l'interpresa da baghegiar entschiet a dislocar material e disfar ina gronda part dalla surfatscha. Tgei schabegia cun la parcella suenter miez uost 2023, cura che la lubientscha 2022-2082.000 cuora giu? Vegn la parcella remessa el stan d'origin sco avon las lavurs da baghegiar?*

Ils 2 da settember 2022 ha l'interpresa Berther Bau & Industrie AG inoltrau in'annunzia da baghegiar per incarica dalla Swissgrid che sanescha la lingia da tensiun aulta - Projekt Nr. L-0077609.7 220-kV-Ltg. Sedrun - Tavanasa (GR) – denter Sedrun e Tavanasa. La confirmaziun

ei succedida ils 5 da settember 2022. La confirmaziun ei limitada sin in onn entochen la fin d'uost 2023. Il plan da situaziun indichescha ina surfatscha da ca. 4'000 m² sco plaz provisorii da magasin. La confirmaziun cuntegn ina limitaziun da temps per in onn, denton ei vegniu desistiu da comunicar resalvas concernent la remessa.

La fin d'uost 2023 vegn la vischnaunca sil pli tard a stuer agir pertuccont remetter il stan legal - baghegiar anavos il terren.

Ton tiels stabiliments provisoris tenor la damonda 3 che suonda cheusut.

3. *Pli u meins avon in onn eis ei vegniu inoltrau ina damonda da baghegiar per la parcella 189. Entochen oz ei la lubientscha buc vegnida publicada e consequentamein era buca concedida. Uss vegn denton lubiu stabiliments provisoris sin la medema parcella. Vegn in project proximamein realisau ni tgei schabegia cun quella parcella?*

La damonda da baghegiar 2021 – 1081.000 ei pli u meins sistida:

Motiv ein las resalvas che la Regenza ha giu relaschau ils 16 d'october 2018 resp. ils 5 da fenadur 2016 en connex cun la revisiun parziala dalla planisaziun locala. Extract ord il conclus dalla Regenza.

Demgegenüber lässt sich eine Genehmigung des südwestlich der „Via Foppas“ gelegenen Teils der neuen Gewerbezone (rund 2,2 ha) nicht rechtfertigen. Aufgrund des Schreibens der Gemeinde ist jedoch davon auszugehen, dass die Parzelle Nr. 189 bereits im Zuge der Überbauung der Parzelle Nr. 188 ebenfalls überbaut wird. Falls beide Parzellen überbaut würden, könnte die Gemeinde einen zusätzlichen Bedarf an Gewerbezoneflächen geltend machen und die Regierung um eine nachträgliche Genehmigung einer entsprechenden Tranche ersuchen. Sollte die Parzelle Nr. 189 jedoch nicht überbaut werden, hat es die Gemeinde selbst in der Hand, sie zu erwerben und interessierten Gewerbetreibenden zur Verfügung zu stellen.

La lubientscha da baghegiar ei aunc buca vegnida concedida, perquei ch'il project ademplescha denter auter buca la cefra d'utilisaziun minimala sco stipulau ella lescha da baghegiar resp. ella lescha davart la planisaziun dil territori. L'intenziun ei d'anflar per la parcella 189 ina sligiazion cul cantun che possibilitescha d'approbar la zona da mistregn el vest – a Marias – dalla Via Foppas e cheutras possibilitar ad auters mistregners da realisar en quei liug lur projects. En quei connex han giu liug contractivas cul cantun. Probablamein basegna ei parzialmei ina midada da zonas per la parcella 189 per saver realisar la zona da mistregn Marias e cheutras possibilitar la realisaziun d'ulteriurs objects en zona da mistregn. La suprastanza communal vegn a discutir gliendisdis proxim ils proxims pass concernent la zona da mistregn a Pignola e Marias. Davart diils proprietaris dalla parcella 189 ei vegniu signalisau la prontadad per ina sligiazion cun ina midada da zonas. La suprastanza communal vegn a tractar gliendisdis proxim la varianta discussiunada cul cantun. Prevedentamein vegness instradad in'ulteriura revisiun parziala dalla planisaziun locala a Pignola/Marias, la quala vegness tractada el decuers dalla primavera 2023 el cussegl da vischnaunca e silsunter proponida alla votaziun all'urna.

4. *Igl artechel 98a ella lescha da baghegiar descriva per gronda part la procedura che pertucca la parcella 189. Denter auter ei scret «Tenor la cunvegnientscha dils 4 da mars 2008 ha la vischnaunca resalvau il dretg d'exxonar la surfatscha enzonada (pertuccada) senza indemnisaziun el cass che quella vegn buca surbaghegiada enteifer tschun onns e d'attribuir la surfatscha pertuccada alla zona per terren da baghegiar futur.» Vinavon stat scret che tier ina aboliziun dil plan da quartier Pignola, (quei che ei succediu il december 2021) sto ina damonda da baghegiar vegnir inoltrada enteifer 2 onns. Tgei ei exact la procedura sco descret egl artechel 98a dalla lescha da baghegiar? (declarar en detagl tgei che las alineas han per in intent).*

Alinea 1 ei ina descripciun dil motiv che ha menau tier las ulteriuras descripciuns digl art. 98a ed avisescha alla historia dalla zona da mistregn a Pignola.

Alinea 2 menziunescha che la parcella 188 vegn enzonada definitivamein en zona da mistregn, essend che quella surfatscha fust tenor conclus dalla Regenza dils 6 da fenadur 2016 vegnida exxonada. La parcella 188 era igl onn 2016 tenor conclus dalla Regenza vegnida enzonada a basa d'in project – Projektbezogen – dalla Rhomberg Sersa Rail Group cun la resalva che la parcella vegni exxonada automaticamein en la zona agricola, aschinavon ch'il project dalla Rhomberg Sersa Rail Group vegni buca realisau enteifer 5 onns. Denton haveva la fatschenta Rhomberg gia decidiu da buca vegnir a Mustér, aschia ch'igl ei stau necessari da segirar quei terren en zona da mistregn cun in niev conclus – en fuorma d'ina nova revisiun dalla planisaziun locala – en favur d'ina fatschenta indigena. Quella fatschenta ha la finala realisau siu project.

Ils 16 d'october 2018 ha la Regenza decidiu d'approbar l'enxonaziun dalla parcella 188 en zona da mistregn. Ulteriuramein ha ella decidiu che las surfatschas el vest dalla Via Foppas vegnien

approbadas p r cura che la vischnaunca sappi cumprovar che las parcelas 188 e 189 seigien nezegiadas, pli u meins surbaghegiadas. Quellas parcelas valan per surbaghegiadas/nezegiadas – tenor las risposta digl ARE – cura che la cefra d'utilisaziun minimala da 0.4 ei contonschida. En quei senn vala l'enzonaziun dil terren el vest dalla Via Foppas per sistida entochen che la vischnaunca sa cumprovar che las parcelas 188 e 189 vegnien surbaghegiadas.

Per in'interpresa da baghegiar eis ei denton grev da contonscher ina cefra d'utilisaziun da 0.4, essend ch'ina buna part dalla surfatscha vegn nezegiada ordeifer ils baghetgs e che quella surfatscha quenta tenor igl ARE buca per la cefra d'utilisaziun era sche quellas surfatschas vegnan utilizadas per intent da fatschenta. La suprastonza communal ha vuliu prevegnir a proceduras giudizialas ed era desistiu da mobilisar il terren tenor art. 98a. La procedura da mobilisaziun tenor art. 98a dalla lescha da baghegiar havess saviu vegnir instradada ils 17 d'october 2020. Sco gia menziunau ha la suprastonza communal vuliu desister d'ina liunga procedura da dretg e desistiu pil mument da mobilisar il terren dalla parcella 189 resp. ina part dalla parcella 188.

5. *Tgei preveda la vischnaunca da far pertuccont la parcella 189?*

La fatschenta ei tractandada per la proxima seduta dalla suprastonza communal. La decisiun dalla suprastonza communal ei aunc buca enconuschenta. Perquei sa oz buca vegnir priu posiziun tier quella damonda. Probablamein denton fa ina midada da zona senn per aschia saver ademplier las pretensiuns tenor lescha per la finfinala saver realisar ils objects previ.

Communicaziuns:

- Ils 10 da december, ha liug la sera d'advent, organisada dall'Uniun da commerci e professiun Mustér.
- Ils 17 da december envida la Societad da musica Mustér en baselgia Sogn Gions al concert da Nadal.
- Ils 18/26 e 30 da december ha liug l'usitada exposiziun "art e sentupada" en casa da scola a Segnas, organisada dil Chor baselgia Segnas.
- Ils 28 da december, ha liug en Sala Peter Kaiser, Claustra Mustér il concert festiv per pasch e libertad sut la bitgetta da Simon Camartin. La prevendita ha liug tier la Papetaria Andrea a Mustér.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

6. Elecziuns

6.1 dil president ni dalla presidenta dil cussegl da vischnaunca 2023

Adrian Deflorin, president dil cussegl propona la vicepresidenta Helga Probst-Linder sco nova presidenta dil cussegl da vischnaunca 2023.

"Helga ei carschida si cun dus frars el coc dil vitg da Oberwinterthur. Dapi igl onn 1992, pia dapi 30 onns, eis ella maridada cun siu um Urs. Els dus ein geniturs da quater affons carschi e habiteschan dapi 25 onns a Mustér.

Ils 25 da settember 2016 ha il suveran da Mustér eligiù Helga el cussegl da vischnaunca. En quels bunamein sis onns ei Helga stada fetg activa. Ella ei s'engaschada en las suandontas cumissiuns: planisaziun locala, reorganisaziun communal ed en la cumissiun dalla revisiun dalla lescha davart il cavar cristallas e lavar aur. Plinavon ha Helga inoltrau la moziun en connex cun la purschida da glatsch. Quella havein nus tractandau igl uost vargau.

Sper sia lavur da professiun sco commercianta presidiescha Helga l'Uniun da gimnastica CADI. Ella ei ina premurada commembra dalla Societad da musica Mustér e dil chor mischedau "Las vuschs dil Rein".

Vus vesis, Helga ei ina dunna fetg engaschada. Tenor miu manegiar ei Helga fetg motivada da s'engaschar per nossa vischnaunca. Jeu sundel perschudius ch'ella vegn ad ademplir cun tutta cunscienza e savida las sfidas da quei uffeci".

Neginas ulteriuras propostas. L'elecziun succeda tenor scrutini.

Decisiun:

Il cussegl elegia cun 11 vuschs cussegliera Helga Probst-Linder sco presidenta dil cussegl da vischnaunca pigl onn 2023.

Ei suonda il plaid dalla nieveligida presidenta dil cussegl da vischnaunca Helga Probst-Linder:

*"Preziau signur president dil cussegl
Preziadas concusseglieras e preziai concussegliers
Preziau signur president communal
Preziada suprastanza communal
Preziada cumissiun da gestiun
Preziau canzlist e preziai hosps*

Vus, preziadas commembras e preziai commembers dil cussegl da vischnaunca, haveis eligiù mei sco presidenta dil cussegl da vischnaunca pigl onn 2023. Jeu engrazièl a vos cordialmein per vossa confidanza enviars mei. Era admittel jeu in grond engraziament a mia famiglia che sustegn mei en mias funcziuns seigi quei en uniuns ni ulteriurs uffecis. Cun grond plascher vi jeu ademplir quell'incumbensa tenor meglier saver e puder. Sco vossa presidenta vesel jeu mia incumbensa sco relaziun denter suprastanza communal e cussegl sco era ina certa representanza da nos gremis anoviars. Nus savein mo passar comunablamein la via en in bien futur. Tenor mias experientschas eis ei buc adina sempel d'anflar la dretga via e las dretgas ponderaziuns. Jeu sundel denton perschudida che nus tuts, suprastanza e cussegl anflein quella via. Cunquei ch'jeu haiel gest il plaid, engrazièl jeu grondamein al president partent Adrian Deflorin ed als commembers dil biro da cussegl, cussegliera Theres Burri Gadola e cusseglier Adrian Flepp per la grondiusa e fideivla collaboraziun durant quei onn. Jeu haiel adina apprezziau vos votums e las interessantas discussiuns cun vos. Jeu selegrel zun fetg da cuntinuar el 2023 cun la lavur el biro da cussegl. Sco finiziun giavischel a vos tuts cheu presents, a vossas famiglias ed a

convischin(a)s in legreivel temps d'advent e bialas fiasta da Nadal e mo il meglier pigl onn 2023.

Citat dad Aristoteles: Wir können den Wind nicht ändern, aber die Segel neu setzten. En quei senn acceptel l'elecziun sco presidenta dil cussegl da vischnaunca pigl onn 2023. Igl ei ina gronda honor per mei. Jeu engraziel da cor per vossa atenziun e dun il plaid anavos a miu collega Adrian Deflorin".

6.2 dil vicepresidente ni dalla vicepresidenta dil cussegl da vischnaunca

Cusseglie Edgar Durschei propona sco niev vicepresidente dil cussegl, cusseglier Ignaz Venzin.

"Ignaz Venzin ei maridau, bab da treis affons e habitescha cun sia famiglia dapi 2002 ad Acletta. Dapi 20 onns lavura Ignaz sco teclicher da mesiraziun tier la Repower a Mustér ed a Glion. Ignaz ei dapi igl onn 2021 en uffeci sco cusseglier da vischnaunca. El decuors dalla stad 2022 ha el organisau e priu en funcziun la gruppa da First-Responders en nossa vischnaunca. En siu temps liber ei Ignaz engaschus en las uniuns samaritanas da Mustér e Tujetsch sco era en uniuns culturalas, denter auter el Chor baselgia Segnas. Jeu sundel perschuadius che concusseglie Ignaz Venzin vegn ad ademplir igl uffeci sco vicepresidente cun grond engaschi".

Neginas ulteriuras propostas. L'elecziun succeda tenor scrutini.

Decisiun:

Il cussegl elegia cun 11 vuschs cusseglier Ignaz Venzin sco vicepresidente dil cussegl da vischnaunca pigl onn 2023.

Ei suonda il plaid dil niveligiu vicepresidente dil cussegl da vischnaunca Ignaz Venzin:

*"Preziau signur president dil cussegl
Preziadas concusseglieras e preziai concusseglie
Preziau signur president communal
Preziada suprastanza communal
Preziada cumissiun da gestiun
Preziau canzlist e preziai hospis*

Jeu engraziel a vos grondamein per l'elecziun e vossa confidanza. Jeu selegrel d'astgar luvrar prospereivel e vicendeivlamein denter suprastanza e cussegl en favur da nossa vischnaunca Mustér".

Il president dil cussegl Adrian Deflorin admetta als niveligi sinceras gratulaziuns e buns giavischs.

Sco davos surdat il president dil cussegl Adrian Deflorin al president communal René Epp l'interpellaziun cun il tetel "Sclariments pertuccont la munconza da habitaziuns" da cusseglier Roland Cajacob.

Il proxim cussegl da vischnaunca ha liug ils 27 da schaner 2023.

Il president dil cussegl Adrian Deflorin giavischa a tuts in bi temps d'advent e benedidas fiastas da Nadal ed in bien niev onn.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Disentis/Mustér, ils 10 da december 2022